

Tarih: 12.03.2023 - Sayı: PD-2023-02

7440 SAYILI YAPILANDIRMA KANUNU KISA AÇIKLAMALAR

7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12.03.2023 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun hakkında detayları içeren tebliğ ileriki bir tarihte yayınlanması beklenmektedir. Yayınlanacak Tebliğ ile birlikte detaylı bilgiler verilecektir. Bu yazımızda matrah artırımını içeren Kanun maddeleri kısaca özetlenmeye çalışılmıştır.

Matrah ve Vergi Artırımı:

Bu Kanuna eklenen geçici 1 inci madde ile 2022 yılı matrah ve vergi artırımını kapsamına alınmıştır.

Düzenlemeye göre; mükellefler, 2022 takvim yılı gelir ve kurumlar vergisi matrahlarını %25 oranından az olmamak üzere artırmaları halinde madde hükmünden yararlanabilecektir. 2022 yılı matrah artırımını ile ilgili hesaplamaya esas matrah için 2021 yılı gelir vergisi/kurumlar vergisi matrahının %122,93 oranında artırılmış tutarı ile 2022 yılı 3. Geçici vergi matrahının %40 oranında, 2022 yılı 3 ncü geçici vergi beyanı verilmemiş ise 2 nci geçici vergi matrahı %100 oranında, 2 nci geçici vergi verilmemişse 1 nci geçici vergi matrahı %300 oranında artırılarak bulunan tutardan yüksek olanı üzerinden %25 oranında artırım hesaplanacaktır. Bu şekilde yapılan artırımın 2022 yılı için aşağıda belirtilen asgari artırım tutarının altında olması durumunda asgari tutar, yüksek olması durumunda yüksek olan tutar esas alınarak matrah artırımını yapılabilecektir.

Asgari artırım tutarları; 2022 yılı için matrah artırımında bulunan gelir vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutanlar için 105.000 Türk lirasından; bilanço esasına göre defter tutanlar ile serbest meslek erbabı için 200.000 Türk lirasından, kurumlar vergisi mükellefleri için 500.000 bin Türk lirasından az olamayacak.

Düzenleme ile vergi mükellefleri için matrah artış oranları ve asgari matrah artış tutarları aşağıdaki gibi olmuştur:

ASGARİ ARTIRIM TUTARI						
Beyannameye İlişkin Yıl	Matrah Artırım Oranı	Gelir Vergisi İşletme	Serbest Meslek ve Bilanço	Kurumlar Vergisi	Vergi Oranı	İndirimli Oran
2018	35%	63.800	94.000	200.000	20%	15%
2019	30%	66.400	99.600	215.000	20%	15%
2020	25%	70.500	105.800	230.000	20%	15%
2021	20%	75.000	112.400	260.000	20%	15%
2022	25%	105.000	200.000	500.000	20%	15%

Geçici 61 nci madde kapsamında tevkifata tabi matrah varsa tevkif edilen vergi üzerinden belirlenen oranlar üzerinden artırılır. Bu mükelleflerin kurumlar vergisi yönünden de matrah artırımını yapmaları gerekir.

Önceki dönemlere ait 2018, 2019, 2020,2021 dönemlerinden gelen geçmiş yıl zararlarını 2022 yılında indirim konusu yapılaş ise %50’sinin kurumlar vergisi beyanını düzelterek 31.05.2023 tarihine kadar ve bir ay içinde ödenmesi gerekir. Geçici vergi için düzeltme yapılması istenmemektedir. Aksi halde tarhiyata konu edilir.

Ayrıca, 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunmak isteyen mükellefler tarafından 1/1/2023 tarihinden sonra matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannameesi verilmesi durumunda, bu bent hükmüne istinaden yapılacak kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınacaktır.

Zarar Beyan Edilmiş Veya Matrah Oluşmaması Yada Hiç Beyanname Verilmemiş Olması Durumu:

2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil) olması durumunda, 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri için bu şart aranmayacaktır. 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi matrah artırımına esas tutarların belirlenmesinde, asgari tutarlardan az olmamak üzere bu bent hükmüne göre belirlenen tutarların %25'i dikkate alınacaktır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları **2022 yılına ait zararlarının tamamı 2023 yılından itibaren izleyen yıl karlarından mahsup edilmeyecektir.** 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelerinde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.

Gelir ve kurumlar vergisi stopajlarında vergi artırım:

Dönem	Ücret, Serbest Meslek, Kira ve Kar Payı Ödemelerinde Artırım Oranı	Yıllara yaygın inşaat işleri istihkaklarında Artırım Oranı
2018	6	1
2019	5	1
2020	4	1
2021	3	1
2022	2	1

Katma değer vergisi artırımı:

Her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri katma değer vergisi beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtlarla verilenler dâhil) hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden **ashağıda belirtilen oranlardan** az olmamak üzere belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımını olarak artırmaları halinde bu dönemler için KDV incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

KDVK'nun 11/1-c ve geçici 17 nci madde kapsamındaki tecil terkin edilen vergilen hesaplanan yıllık KDV artırım tutarından düşülerek hesaplamada dikkate alınır.

- İlgili yılda en az 3 dönem KDV beyannamesi vermiş ise ortalaması yıla iblağ olunarak aşığıda belirtilen ilgili yıl oranı uygulanır.
- Bir veya iki dönem beyanname vermiş veya hiç beyanname vermemiş ise KDV artırımından yararlanabilmesi için ilgili yıl gelir veya kurumlar vergisi artırımında bulunması, artırımda hesaplamaya esas matrah üzerinden %18 oranında KDV artırımında bulunması gerekir.
- Yıl içindeki teslimlerin tamamı istisna kapsamındaki işlemlerden oluşması halinde yine Gelir Vergisi/Kurumlar Vergisi artırımını yapması ve artırılan bu matrah üzerinden %18 oranında KDV artırımını yapması gerekir.
- KDV yönünden artırım işe başlama ve bırakma halleri hariç yıllık olarak yapılır. Diğer bir deyimle birkaç dönem için matrah artırımını yapılamaz. İş bırakma veya işe başlama hallerinde ay kesirleri tam yıla iblağ edilerek kıst hesaplanır.
- İdarenin sonraki döneme devir yönünden inceleme hakları saklıdır.

KDV artırım oranları

Dönem	Artış Oranı
2018	3
2019	3
2020	2,5
2021	2
2022	2

2022 yılında bu kanun ile getirilen istisna ve indirimler üzerindeki ek vergi yönünden idarenin inceleme hakkı saklıdır. Matrah artırımı yapılması ek vergiler yönünden inceleme ve tarhiyata engel teşkil etmemektedir.

Matrah artırımı ve yapılandırma ile ilgili 48 aya kadar taksit imkanı getirilmiştir.

Taksitli ödemelerde;

12 eşit taksit için (1,09)

18 eşit taksit için (1,135)

24 eşit taksit için (1,18)

30 eşit taksit için (1,27)

48 eşit taksit için (1,36) katsayı ile çarpılarak bulunan tutar taksitlendirilecektir.

Ek verginin hesaplanmayacağı istisna ve indirimlere ek yapılması:

7440 Sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin 27 nci fıkrası ile 2022 dönemi ile ilgili ek vergi ihdas edilmiştir. Buna göre, yatırım fon ve ortaklık istisnası (KVK Md. 5/1-d) ile mikro ve küçük işletmelerin teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-ge ve tasarım merkezlerinden elde ettikleri istisnaya ve indirim konularını dışındaki istisna kazançlar üzerinden %10 oranında bir kereye mahsus olmak üzere ek vergi getirilmiştir.

Ek verginin hesaplanmayacağı istisna ve indirimler aşağıdaki gibi olmuştur:

- Yatırım fon ve ortaklık istisnası (KVK Md. 5/1-d)
- Kooperatiflerde risturn istisnası (KVK. Md. 5/1-i),
- Taşınır ve taşınmaz malların Sat-Kirala-Geri Al işlemlerinden doğan kazançlarda istisna (KVK Md. 5/1-j),
- Varlık ve hakların varlık kiralama şirketlerine satışından doğan kazançlarda istisna (KVK Md. 5/1-k),
- Kur Korunmalı Mevduat hesaplarından sağlanan kazançlarda istisna (KVK. Md. Geçici 14)
- Sponsorluk harcamaları (KVK. Md. 10/1-b),
- Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ve kamu yararına çalışan dernekler ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlara makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımlar (KVK. Md. 10/1-c)
- Okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi ve bakım ve rehabilitasyon merkezi ile ibadethanelerin inşası ve mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan bağış ve yardımlar (KVK. Md. 10/1-ç)
- Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler ve köyler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan veya Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen ya da desteklenmesi uygun görülen yerlere yapılan bağış ve yardımlar (KVK. Md. 10/1-d),

- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan bağışlar (KVK. Md. 10/1-e),
- İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan bağış veya yardımlar (KVK. Md. 10/1-f),
- Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların beyan edilen gelirin %10'unu aşmayan kısmı (KVK. Md. 10/1-g),
- Engelliler Hakkında Kanuna göre kurulan korumalı işyeri indirimi (KVK. Md. 10/1-h),
- Yatırım indirimi istisnası (GVK. Mad. Geçici 61),
- İlgili Kanunları uyarınca kurum kazancından indirilebilen bağış ve yardımlar ile 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 407 nci maddesi kapsamında tanımlanan mikro ve küçük işletmelerin teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-ge ve tasarım merkezlerinden elde ettikleri istisnaya ve indirimine konu kazançları

Ek verginin hesaplanacağı istisna ve indirimler:

- İndirimli kurumlar vergisi matrahı.
- Kurum kazancından indirim konusu yapılan 5520 Sayılı Kanun ve diğer kanunlarla getirilen istisna ve indirimler.
- Kurumlar vergisi Kanunu'nun 5 nci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki istisna ile yurt dışında elde edilen en az %15 oranında vergi yükü taşıdığı tevsik edilen istisna kazançlar üzerinden %5 oranında ek vergi hesaplanır.

KVK'nun 5/a fıkrasında sayılan kazançlar şunlardır:

1) Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından elde ettikleri kazançlar,

2) Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun kârına katılma imkânı veren kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde ettikleri kâr payları,

3) Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler,

4) Tam mükellefiyete tabi diğer yatırım fonu katılma paylarından elde ettikleri kâr payları ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler (portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunan yatırım fonlarından elde edilen kazançlar hariç).

5) (3) ve (4) numaralı alt bentlerde yer alan istisna kazançlarına kaynak oluşturan yatırım fonlarının katılma paylarının 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesinden kaynaklanan değer artış kazançları.

Diğer yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları bu istisnadan yararlanamaz.

Bilgilerinize sunulur.

Levent UYAR
Yeminli Mali Müşavir